

II.

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA VIJEĆA (EU) br. 1053/2013

od 7. listopada 2013.

o uspostavi mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine i stavljanju izvan snage Odluke Izvršnog odbora od 16. rujna 1998. o uspostavi Stalnog odbora za ocjenu i provedbu Schengena

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 70.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽¹⁾,

budući da

standarda u njezinoj primjeni u praksi te da se zadrži visoka razina uzajamnog povjerenja između onih država članica koje čine dio prostora bez granične kontrole na unutarnjim granicama. Takav mehanizam trebao bi se temeljiti na uskoj suradnji između Komisije i tih država članica.

(1) Schengenski prostor bez granične kontrole na unutarnjim granicama temelji se na učinkovitoj i djelotvornoj primjeni pratećih mjera od strane država članica na područjima vanjskih granica, vizne politike, Schengenskog informacijskog sustava, zaštite podataka, policijske suradnje, pravosudne suradnje u kaznenim stvarima i borbe protiv droge.

(2) Odlukom Izvršnog odbora od 16. rujna 1998. ⁽²⁾ (SCH/Com-ex (98) 26 def) (dalje u tekstu „Odluka od 16. rujna 1998.”) uspostavljen je Stalni odbor za ocjenu i provedbu Schengena. Stalni odbor time je dobio zaduženje da, kao prvo, utvrdi jesu li ispunjeni svi preduvjeti za uklanjanje granične kontrole na unutarnjim granicama s državom kandidatkinjom i, kao drugo, da osigura pravilnu primjenu schengenske pravne stečevine u državama koje ju već u cijelosti primjenjuju.

(3) Potreban je specifičan mehanizam evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine s obzirom na potrebu za osiguranjem visokih jedinstvenih

(4) Haaški program ⁽³⁾ pozvao je Komisiju da, čim se kontrole na unutarnjim granicama u potpunosti ukinu, podnese prijedlog za dopunu postojećeg mehanizma evaluacije Schengena nadzornim mehanizmom koji bi osiguravao punu uključenost stručnjaka država članica uključujući nenajavljene inspekcije.

(5) Stockholmski program ⁽⁴⁾, smatra da će evaluacija schengenskog prostora i dalje biti od ključne važnosti i da bi ju stoga trebalo poboljšati jačanjem uloge Europske agencije za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama Europske unije (Frontex), osnovane Uredbom Vijeća (EZ) br. 2007/2004 ⁽⁵⁾ u ovom području.

(6) Stoga bi trebalo revidirati mehanizam evaluacije utvrđen Odlukom od 16. rujna 1998. i Odluku od 16. rujna 1998. staviti izvan snage.

(7) Iskustva prikupljena tijekom prethodnih evaluacija pokazuju potrebu za održanjem dosljednog mehanizma evaluacije koji bi obuhvaćao sva područja schengenske pravne stečevine osim onih za koje u Unijinom pravu već postoji specifičan mehanizam evaluacije.

⁽³⁾ SL C 53, 3.3.2005., str. 1.

⁽⁴⁾ SL C 115, 4.5.2010., str. 1.

⁽⁵⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 2007/2004 od 26. listopada 2004. o osnivanju Europske agencije za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije (SL L 349, 25.11.2004., str. 1.).

⁽¹⁾ Mišljenje od 12. lipnja 2013. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽²⁾ SL L 239, 22.9.2000., str. 138.

- (8) U skladu s člankom 70. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), države članice mogu u suradnji s Komisijom provoditi objektivno i nepristrano ocjenjivanje provedbe politikâ Unije u okviru područja slobode, sigurnosti i pravde. Kako bi bio učinkovit, pravilan postupak evaluacije trebao bi obuhvaćati pravilno praćenje i nadzor izvješća o evaluaciji što bi trebala osigurati Komisija.
- (9) Osim toga, kako bi mehanizam evaluacije bio učinkovitiji, trebali bi se osigurati jedinstveni uvjeti provedbe ove Uredbe. U tu svrhu, neke bi provedbene ovlasti trebalo dodijeliti Komisiji, a druge Vijeću.
- (10) Ovlasti za pripremu i planiranje evaluacijâ i ovlast za donošenje izvješća o evaluaciji trebalo bi dodijeliti Komisiji. Neke od tih ovlasti bi trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije⁽¹⁾. Prema članku 2. stavku 2. točki (b) podtočki iii. te Uredbe, za donošenje takvih akata primjenjuje se postupak ispitivanja.
- (11) S ciljem jačanja uzajamnog povjerenja između država članica, osiguranja njihove bolje koordinacije na razini Unije i jačanja uzajamnog pritiska, Vijeću bi se trebala dodijeliti provedbena ovlast za donošenje preporuka za korektivnu mjeru čiji je cilj ispravljanje svih nedostataka utvrđenih u izvješćima o evaluaciji. Takva provedbena ovlast odražava posebne ovlasti dodijeljene Vijeću temeljem članka 70. UFEU-a u području uzajamne ocjene provedbe politikâ Unije u okviru područja slobode, sigurnosti i pravde. Ona prikladno odražava svrhu mehanizma evaluacije koji se temelji na tom *lex specialis*, a to je, unutar ovog posebnog područja i paralelno s općom ovlasti Komisije da putem postupaka zbog povrede nadgleda primjenu prava Unije pod nadzorom Suda Europske unije, izvršavanje dodatne funkcije nadzora učinkovitosti konkretne provedbe politike Unije putem stručne revizije.
- Povrh toga, takva provedbena ovlast povjerena Vijeću doprinosi ostvarenju želje koju je Europsko vijeće izrazilo u svojim zaključcima od 24. lipnja 2011., da se jačanjem uzajamnog povjerenja između država članica još više osnaži suradnja u schengenskom prostoru i da države članice budu odgovorne za jamčenje učinkovite primjene svih schengenskih pravila u skladu s dogovorenim zajedničkim standardima i temeljnim načelima i normama.
- Takva provedbena ovlast, u skladu sa zaključcima Vijeća od 8. ožujka 2012., također doprinosi boljem upravljanju schengenskim prostorom putem političkih rasprava na ministarskoj razini o ispravnom funkcioniranju schengenskog prostora uključujući rasprave u slučajevima gdje su izvješća o evaluaciji pokazala ozbiljne nedostatke. Takve rasprave, koje se vode u Mješovitom odboru, sastavljenom od država članica EU-a i država pridruženih Schengenu, trebale bi pomoći Vijeću u donošenju odlukâ u okviru njegovih nadležnosti s ciljem osiguranja učinkovitog funkcioniranja schengenskog prostora. Naposljetku, dodjeljivanje takve provedbene ovlasti Vijeću adekvatno uzima u obzir potencijalno politički osjetljivu narav preporuka koje često utječu na nacionalne izvršne i provedbene ovlasti.
- (12) Mehanizam evaluacije trebao bi postaviti transparentna, učinkovita i jasna pravila o metodi koja se treba primjenjivati za evaluacije, odrediti sudjelovanje visokokvalificiranih stručnjaka za provjere na licu mjesta i mjere koje treba donijeti na temelju rezultata evaluacije. Metoda bi trebala predvidjeti nenajavljene provjere na licu mjesta koje bi nadopunjavale najavljene provjere na licu mjesta, pogotovo što se tiče graničnih kontrola i viza.
- (13) Mehanizam evaluacije i praćenja trebao bi obuhvaćati sve aspekte schengenske pravne stečevine. Što se tiče pitanja granica, mehanizam evaluacije i praćenja trebao bi obuhvaćati kako učinkovitost graničnih kontrola na vanjskim granicama, tako i odsutnost graničnih kontrola na unutarnjim granicama.
- (14) Tijekom evaluacije i praćenja posebna pozornost trebala bi se obratiti na poštovanje temeljnih prava u primjeni schengenske pravne stečevine.
- (15) Evaluacija bi trebala jamčiti da države članice učinkovito primjenjuju schengenska pravila u skladu s temeljnim načelima i normama. Stoga bi mehanizam evaluacije trebao obuhvaćati cjelokupno relevantno zakonodavstvo i operativne aktivnosti koje pridonose funkcioniranju prostora bez graničnih kontrola na unutarnjim granicama.
- (16) U pogledu jačanja učinkovitosti i pouzdanosti mehanizma evaluacije, pri svim evaluacijama trebalo bi se uzeti u obzir ispravno funkcioniranje tijela koja primjenjuju relevantne dijelove schengenske pravne stečevine. To će povećati sposobnost mehanizma evaluacije da zajamči učinkovitu primjenu schengenskih pravila od

⁽¹⁾ SL L 55, 28.2.2011., str. 13.

strane država članica u skladu s temeljnim načelima i normama, kao što je zatražilo Europsko vijeće u svojim zaključcima od 23. i 24. lipnja 2011. Uskladit će se sa zahtjevom Europskog vijeća, određenom u njegovim zaključcima od 1. i 2. ožujka 2012., da se mehanizmom evaluacije rješava potrebno funkcioniranje institucija uključenih u primjenu schengenske pravne stečevine.

- (17) Frontex bi trebao podupirati provedbu mehanizma evaluacije, ponajprije u području analize rizika povezanih s vanjskim granicama. Mehanizam evaluacije bi se također trebao moći oslanjati na stručno znanje Frontexa pri provedbi *ad hoc* provjera na licu mjesta na vanjskim granicama.
- (18) Druga tijela, uredi i agencije Unije, kao što su Europski policijski ured („Europol“), osnovan Odlukom Vijeća 2009/371/PUP⁽¹⁾ i Eurojust, osnovan Odlukom Vijeća 2002/187/PUP⁽²⁾ trebali bi, prema potrebi, podupirati provedbu mehanizma evaluacije na područjima obuhvaćenima njihovim mandatom. Mehanizam evaluacije bi se također, prema potrebi, trebao moći osloniti na stručno znanje tijela, ureda ili agencija Unije kada oni pomažu u provedbi provjera na licu mjesta u vezi s područjima schengenske pravne stečevine obuhvaćenima njihovim mandatom. To bi, na primjer, trebao biti slučaj Europskog nadzornika za zaštitu podataka pri evaluacijama koja se odnose na zaštitu podataka, u kojima također mogu sudjelovati nacionalna tijela za zaštitu podataka.
- (19) Države članice i Komisija trebali bi osigurati da stručnjaci zaduženi za provjere na licu mjesta posjeduju nužno iskustvo i da su prošli posebno osposobljavanje za te svrhe, uključujući i u pogledu temeljnih prava. Prikladno osposobljavanje trebala bi osigurati relevantna tijela, uredi ili agencije Unije, kao što je Frontex, a države članice trebale bi u okviru postojećih financijskih instrumenata Unije i razvojem takvih instrumenata primiti sredstva za inicijative usmjerene na specifična osposobljavanja na području evaluacije schengenske pravne stečevine.
- (20) S obzirom na posebnu ulogu povjerenu Europskom parlamentu i nacionalnim parlamentima prema posljednjoj rečenici članka 70. UFEU-a, kao što se naglašava u članku 12. točki (c) Ugovora o Europskoj uniji (UEU) što se tiče nacionalnih parlamenata, nužno je osigurati da će Vijeće i Komisija u potpunosti informirati Europski parlament i nacionalne parlamente o sadržaju i rezultatima evaluacije. Osim toga, ako bi Komisija podnijela

prijedlog za izmjenu ove Uredbe, Vijeće bi se, u skladu s člankom 19. stavkom 7. točkom (h) svoga Poslovnika, savjetovalo s Europskim parlamentom kako bi, u što većoj mogućoj mjeri, uzelo u obzir njegovo mišljenje prije usvajanja konačnog teksta.

- (21) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe, ona ju ne obvezuje niti se na nju primjenjuje. Kako se ova Uredba temelji na schengenskoj pravnoj stečevini, Danska, u skladu s člankom 4. spomenutog Protokola, u roku od šest mjeseci nakon što Vijeće donese ovu Uredbu odlučuje hoće li ju prenijeti u svoje nacionalno pravo.
- (22) Ujedinjena Kraljevina ne sudjeluje u ovoj Uredbi, u skladu s člankom 5. stavkom 1. Protokola br. 19 o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Unije, priloženog UEU-u i UFEU-u i člankom 8. stavkom 2. Odluke Vijeća 2000/365/EZ od 29. svibnja 2000. o zahtjevu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine⁽³⁾.
- (23) Irska sudjeluje u ovoj Uredbi, u skladu s člankom 5. stavkom 1. Protokola br. 19 o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije, priloženog UEU-u i UFEU-u, i člankom 6. stavkom 2. Odluke Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u provedbi nekih odredbi schengenske pravne stečevine⁽⁴⁾.
- (24) Što se tiče Islanda i Norveške, ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine, u smislu Sporazuma kojeg su sklopili Vijeće Europske unije i Republika Island i Kraljevina Norveška o pridruživanju Islanda i Norveške provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine⁽⁵⁾ koje spadaju u područje iz članka 1. Odluke Vijeća 1999/437/EZ⁽⁶⁾. o određenim aranžmanima za primjenu tog Sporazuma
- (25) Što se tiče Švicarske, ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine⁽⁷⁾ koje spadaju u područje iz članka 1. Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2008/146/EZ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Odluka Vijeća 2009/371/PUP od 6. travnja 2009. o osnivanju Europskog policijskog ureda (Europol) (SL L 121, 15.5.2009., str. 37.).

⁽²⁾ Odluka Vijeća 2002/187/PUP od 28. veljače 2002. kojom se osniva Eurojust s ciljem jačanja borbe protiv teških kaznenih djela (SL L 63, 6.3.2002., str. 1.).

⁽³⁾ SL L 131, 1.6.2000., str. 43.

⁽⁴⁾ SL L 64, 7.3.2002., str. 20.

⁽⁵⁾ SL L 176, 10.7.1999., str. 36.

⁽⁶⁾ SL L 176, 10.7.1999., str. 31.

⁽⁷⁾ SL L 53, 27.2.2008., str. 52.

⁽⁸⁾ SL L 53, 27.2.2008., str. 1.

- (26) Što se tiče Lihtenštajna, ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine, u smislu Protokola potpisanog između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine⁽¹⁾ koje spadaju u područje iz članka 1. Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. odluke Vijeća 2011/350/EU⁽²⁾
- (27) Budući da je prema Odluci od 16. rujna 1998. evaluacija Cipra već započela prije datuma stupanja na snagu ove Uredbe, ova se Uredba neće primjenjivati na Cipar do 1. siječnja 2016.
- (28) Budući da je provjera u skladu s važećim schengenskim postupcima evaluacije što se tiče Bugarske i Rumunjske već dovršena u skladu s člankom 4. stavkom 2. Akta o pristupanju iz 2005., provjera temeljem članka 1. stavka 1. točke (b) ove Uredbe neće se provoditi u pogledu tih država članica.
- (29) Bez obzira na to, stručnjaci iz Cipra, Bugarske, Rumunjske i Hrvatske trebali bi sudjelovati u evaluaciji svih dijelova schengenske pravne stečevine,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Svrha i područje primjene

1. Ovome se Uredbom uspostavlja mehanizam evaluacije i praćenja koji ima sljedeće svrhe:
- (a) provjeravati primjenu schengenske pravne stečevine u državama članicama na koje se ona primjenjuje u potpunosti, kao i u državama članicama na koje se, u skladu s važećim protokolima priloženima UEU-u i UFEU-u, schengenska pravna stečevina primjenjuje djelomično;
- (b) provjeravati jesu li ispunjeni nužni uvjeti za primjenu svih relevantnih dijelova schengenske pravne stečevine u onim državama članicama za koje nije donesena odluka Vijeća prema kojoj se odredbe schengenske pravne stečevine trebaju primjenjivati u potpunosti ili djelomično, uz iznimku onih država članica čija je evaluacija već završena u trenutku stupanja na snagu ove Uredbe.
2. Provjera iz stavka 1. točke (b) ovog članka ne dovodi u pitanje članak 23. stavak 2. što se tiče država članica u kojima su postupci evaluacije već započeli 26. studenoga 2013.

⁽¹⁾ SL L 160, 18.6.2011., str. 21.

⁽²⁾ SL L 160, 18.6.2011., str. 19.

3. Bez obzira na to, stručnjaci iz država članica koje, u skladu s relevantnim Aktom o pristupanju, još ne primjenjuju u potpunosti schengensku pravnu stečevinu sudjeluju u evaluaciji svih dijelova schengenske pravne stečevine.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, „schengenska pravna stečevina” znači odredbe uključene u okvir Unije u skladu s Protokolom br. 19 priloženom UEU-u i UFEU-u, zajedno s aktima koji se na njima temelje ili su s njima na drugi način povezani.

Članak 3.

Odgovornosti

1. Države članice i Komisija zajednički su odgovorne za provedbu mehanizama evaluacije i praćenja kako je određeno u ovoj Uredbi, uz podršku tijela, ureda i agencija Unije uključenih u provedbu schengenske pravne stečevine.

2. Komisija ima ukupnu koordinacijsku ulogu u vezi s određivanjem godišnjih i višegodišnjih programa evaluacije, sastavljanjem upitnika i određivanjem rasporeda posjeta, vođenjem posjeta i izradom izvješća o evaluaciji i preporuka. Ona također osigurava praćenje i nadzor izvješća o evaluaciji i preporuka u skladu s člankom 16.

3. Države članice i Komisija u potpunosti surađuju u svim fazama evaluacije kako bi obavile zadaće koje su im povjerene ovom Uredbom.

Članak 4.

Evaluacije

1. Evaluacije mogu obuhvaćati sve aspekte schengenske pravne stečevine, uključujući učinkovitu i djelotvornu primjenu pratećih mjera od strane država članica na područjima vanjskih granica, vizne politike, schengenskog informacijskog sustava, zaštite podataka, policijske suradnje, pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, kao i odsutnosti granične kontrole na unutarnjim granicama. Sva bi ocjenjivanja trebala uzeti u obzir funkcioniranje tijela koja primjenjuju relevantne dijelove schengenske pravne stečevine, kako je određeno u ovom stavku.

2. Evaluacije se mogu sastojati od upitnika i provjera na licu mjesta koje mogu biti najavljene ili nenajavljene. Najavljenim provjerama na licu mjesta prethodi upitnik. Pri evaluaciji određene države članice i/ili određenih područja, provjere na licu mjesta i upitnici mogu se prema potrebi koristiti odvojeno ili u kombinaciji.

3. Evaluirana država članica može nadopuniti upitnike i provjere na licu mjesta prezentacijama o području obuhvaćenim evaluacijom.

Članak 5.

Višegodišnji program evaluacije

1. Komisija, nakon eventualne konzultacije s Frontexom i Europolom, određuje višegodišnji program evaluacije koji obuhvaća razdoblje od pet godina, najkasnije šest mjeseci prije početka sljedećeg petogodišnjeg razdoblja. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 21. stavka 2. Komisija višegodišnji program evaluacije dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću.

2. Svaka se država članica evaluira tijekom svakog petogodišnjeg razdoblja obuhvaćenog višegodišnjim programom evaluacije. Višegodišnji program evaluacije sadrži raspored država članica koje se evaluiraju svake godine. Raspored prema kojemu se evaluiraju države članice uzima u obzir vrijeme koje je proteklo od prethodne evaluacije i uravnoteženost između različitih dijelova schengenske pravne stečevine koji se evaluiraju.

3. Višegodišnji program evaluacije može se prema potrebi prilagoditi u skladu s postupkom iz stavka 1.

4. Višegodišnji program evaluacije može sadržavati upućivanje na tematske evaluacije, kao što je navedeno u članku 6. stavku 1. točki (b).

5. Prvi višegodišnji program evaluacije određuje se do 27. svibnja 2014. Datum početka tog programa je 27. studenoga 2014., a datum završetka je 31. prosinca 2019.

Članak 6.

Godišnji program evaluacije

1. Komisija određuje godišnji program evaluacije do 31. listopada godine koja prethodi godini na koju se program odnosi, posebno uzimajući u obzir analize rizika koje dostavlja Frontex u skladu s člankom 7. te, prema potrebi, informacije koje dostavljaju Europol i druga tijela, uredi i agencije Unije, posebno u skladu s člankom 8.

Godišnji program evaluacije uključuje prijedloge za evaluaciju:

(a) primjene schengenske pravne stečevine ili njezinih dijelova od strane jedne države članice, kako je navedeno u višegodišnjem programu evaluacije; i

(b) prema potrebi, primjene specifičnih dijelova schengenske pravne stečevine na području više država članica (tj. tematske evaluacije).

2. Komisija određuje, putem provedbenih akata, prvi dio godišnjeg programa evaluacije, uključujući privremeni vremenski plan provjera na licu mjesta. Taj dio navodi države članice koje se trebaju evaluirati tijekom sljedeće godine u skladu s višegodišnjim programom evaluacije, područja koja treba evaluirati i provjere na licu mjesta. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 21. stavka 2. Komisija dostavlja godišnji program evaluacije Europskom parlamentu i Vijeću.

3. Komisija izrađuje i donosi drugi dio godišnjeg programa evaluacije. Taj dio navodi nenajavljene provjere na licu mjesta koje se trebaju provesti tijekom sljedeće godine. Taj se dio smatra tajnim i ne priopćuje se.

4. Godišnji program evaluacije može se prema potrebi prilagoditi u skladu sa stavcima 2. i 3.

5. Prvi godišnji program evaluacije određuje se do 27. svibnja 2014. Datum početka tog programa je 27. studenoga 2014., a datum završetka je 31. prosinca 2014.

Članak 7.

Frontexove analize rizika

1. Frontex do 31. kolovoza svake godine podnosi analizu rizika Komisiji i državama članicama u skladu sa svojim mandatom. Takva analiza rizika uzima u obzir, *inter alia*, nezakonito useljavanje i značajne promjene u operativnom okružju na vanjskim granicama te uključuje preporuke o prioritetima za evaluacije u sljedećoj godini. Preporuke se odnose na specifične dijelove vanjskih granica i specifične granične prijelaze koji se trebaju ocijeniti tijekom sljedeće godine prema višegodišnjem programu evaluacije. Komisija tu analizu rizika bez odlaganja dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću.

2. Frontex do 31. kolovoza svake godine podnosi Komisiji zasebnu analizu rizika različitu od one navedene u stavku 1., koja uključuje preporuke o prioritetima za evaluaciju koje se trebaju provesti u obliku nenajavljenih provjera na licu mjesta tijekom sljedeće godine, neovisno o redosljedu državâ članica koje se evaluiraju svake godine, kako je određeno u višegodišnjem programu evaluacije u skladu s člankom 5. stavkom 2. Te preporuke mogu se odnositi na bilo koju regiju ili specifično područje te sadržavaju popis najmanje deset dijelova vanjskih granica i najmanje deset graničnih prijelaza. Komisija može u bilo kojem trenutku zatražiti Frontex da joj podnese analizu rizika koja sadrži preporuke za evaluaciju koje se trebaju provesti u obliku nenajavljenih provjera na licu mjesta.

3. Analize rizika iz stavaka 1. i 2., koje sastavlja Frontex, podnose se prvi put Komisiji najkasnije do 27. veljače 2014.

Članak 8.

Analize rizika drugih tijela, ureda i agencija Unije, osim Frontexa.

Komisija, prema potrebi, zahtijeva od drugih tijela, ureda i agencija Unije, osim Frontexa, koja su uključena u provedbu schengenske pravne stečevine provođenje analiza rizika, uključujući o korupciji i organiziranom kriminalu, u mjeri u kojoj oni mogu ugroziti primjenu schengenske pravne stečevine od strane država članica. Takve se analize mogu koristiti za pripremu godišnjih programa evaluacije.

Članak 9.

Upitnik

1. Komisija, putem provedbenih akata, izrađuje i ažurira standardni upitnik u bliskoj suradnji s državama članicama. Frontex i Europol se mogu konzultirati o nacrtu standardnog upitnika. Standardni upitnik obuhvaća relevantno zakonodavstvo, sporazumno utvrđene preporuke i najbolje prakse, posebno one navedene u schengenskim katalozima, i organizacijska i tehnička sredstva dostupna za provedbu schengenske pravne stečevine te dostupne statističke podatke za svako područje evaluacije. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 21. stavka 2.

2. Do 1. srpnja svake godine Komisija šalje standardni upitnik onim državama članicama u sljedećoj godini. Države članice šalju Komisiji svoje odgovore na upitnik u roku od osam tjedana od primitka upitnika. Komisija odgovore stavlja na raspolaganje drugim državama članicama i obavještava Europski parlament o tim odgovorima. Ako to zatraži Europski parlament, posebno zbog ozbiljnosti pitanja, Komisija, za svaki pojedinačni slučaj i u skladu s važećim pravilima o odnosima između Europskog parlamenta i Komisije, također obavještuje Europski parlament o sadržaju specifičnog odgovora.

Članak 10.

Timovi odgovorni za provjere na licu mjesta

1. Tim odgovoran za provjere na licu mjesta („tim na licu mjesta“) sastoji se od stručnjaka koje su imenovale države članice i od predstavnika Komisije.

2. Komisija poziva države članice da imenuju stručnjake raspoložive za sudjelovanje u dotičnim provjerama na licu mjesta te da navedu njihovo područje stručnog znanja.

U slučaju najavljenih provjera na licu mjesta, Komisija najkasnije tri mjeseca prije planiranog početka te provjere poziva države članice da imenuju stručnjake. Države članice imenuju stručnjake u roku od dva tjedna nakon primitka tog poziva.

U slučaju nenajavljenih provjera na licu mjesta, Komisija najkasnije dva tjedna prije planiranog početka te provjere poziva države članice da imenuju stručnjake. Države članice imenuju stručnjake u roku od 72 sata nakon primitka tog poziva.

3. Najveći broj predstavnika Komisije koji sudjeluju u provjeri na licu mjesta je dva. Najveći broj stručnjaka država članica koji sudjeluju u najavljenom posjetu na licu mjesta je osam i šest za nenajavljene posjete na licu mjesta.

Ako broj stručnjaka koje su odredile države članice premaši relevantni najveći broj određen u prvom podstavku, Komisija, nakon savjetovanja s dotičnim državama članicama, imenuje članove tima na temelju zemljopisne uravnoteženosti i kompetencija stručnjaka

4. Stručnjaci država članica ne mogu sudjelovati u zadatku evaluacije koji uključuje provjeru na licu mjesta u državi članici u kojoj su zaposleni.

5. Komisija može pozvati Frontex, Europol ili druga tijela, urede ili agencije EU-a koji sudjeluju u provedbi schengenske pravne stečevine da imenuju predstavnika koji će kao promatrač sudjelovati u provjeri na licu mjesta koja se odnosi na područje obuhvaćeno njihovim mandatom.

6. Vodeći stručnjaci tima na licu mjesta su predstavnik Komisije i stručnjak iz države članice koje zajednički imenuju članovi tog tima u najkraćem mogućem roku nakon osnutka tima. Vodeći stručnjaci imenuju se pravovremeno, prije utvrđivanja detaljnog programa iz članka 13. stavka 2.

Članak 11.

Timovi odgovorni za evaluacije na temelju upitnika

1. Ako se upitnik koristi samostalno, tj. ako nakon njega ne slijedi provjera na licu mjesta iz članka 4. stavka 2., tim odgovoran za evaluaciju odgovorâ na upitnik („tim za upitnik“) sastoji se od stručnjaka iz država članica i od predstavnika Komisije.

2. Prilikom slanja upitnika državama članicama koje se trebaju evaluirati, Komisija poziva države članice da odrede stručnjake raspoložive za sudjelovanje u evaluacijama te da navedu njihovo područje stručnog znanja. Države članice određuju stručnjake u roku od dva tjedna od primitka tog poziva. Stručnjaci se određuju u skladu s člankom 10. stavcima 3. i 4.

Članak 12.

Stručnjaci

Stručnjaci koji sudjeluju u ocjenjivanjima posjeduju potrebne kvalifikacije, uključujući solidno teorijsko znanje i praktično iskustvo u područjima obuhvaćenima mehanizmom evaluacije, dobro poznaju načela, postupke i tehnike evaluacije te su sposobni učinkovito komunicirati na zajedničkom jeziku. U tu svrhu države članice i Komisija, u suradnji s relevantnim tijelima, uredima ili agencijama Unije, osiguravaju stručnjacima primjereno osposobljavanje, uključujući i ono o poštovanju temeljnih prava.

Članak 13.

Provedba provjera na licu mjesta

1. Timovi za provjere na licu mjesta poduzimaju sve nužne pripreme mjere kako bi osigurali učinkovitost, preciznost i dosljednost provjera na licu mjesta.

2. Detaljan program najavljenih provjera na licu mjesta utvrđuje Komisija u uskoj suradnji s vodećim stručnjacima i dotičnom državom članicom. Države članice obavješćuju se o tom detaljnom programu. Detaljan program nenajavljenih provjera na licu mjesta utvrđuje Komisija.

Komisija se savjetuje s dotičnom državom članicom te je obavještava o rasporedu i o detaljnom programu:

- (a) najkasnije šest tjedana prije predviđene provedbe najavljene provjere na licu mjesta;
- (b) najkasnije 24 sata prije provedbe nenajavljene provjere na licu mjesta.

Nenajavljene provjere na licu mjesta na unutarnjim granicama provode se bez prethodnog obavještavanja države(-a) članice(-a). Opće smjernice o praktičnim aranžmanima takvih provjera utvrđuje Komisija u uskoj suradnji s državama članicama.

3. Članovi tima za provjere na licu mjesta nose identifikacijski dokument koji ih ovlašćuje za provedbu provjera na licu mjesta u skladu s ovom Uredbom.

4. Država članica koja se evaluira osigurava da je tim na licu mjesta u mogućnosti izvršavati svoj mandat provjere aktivnosti u područjima koja se evaluiraju. Posebno osigurava da tim na

licu mjesta može izravno kontaktirati relevantne osobe i da ima pristup svim područjima, prostorijama i dokumentima potrebnim za evaluaciju.

5. Država koja se evaluira, svim sredstvima u okviru njezinih zakonskih ovlasti, pomaže timu na licu mjesta u izvršavanju njegove zadaće.

6. U slučaju najavljenih provjera na licu mjesta, Komisija državi članici koja se evaluira unaprijed dostavlja imena stručnjaka u timu na licu mjesta. Ta država članica određuje kontaktnu točku za praktičnu organizaciju provjere na licu mjesta.

7. Komisija i države članice odgovorne su za organizaciju putovanja u državu članicu odnosno državu članicu koja se evaluira (države članice koje se evaluiraju) i iz njih za svoje stručnjake koji sudjeluju u timu na licu mjesta. Komisija nadoknađuje putne troškove i troškove smještaja stručnjacima koji sudjeluju u provjerama na licu mjesta.

Država članica koja se evaluira odgovorna je (Države članice koje se evaluiraju odgovorne su) za organizaciju smještaja i osiguranje nužnog prijevoza na lokaciji. U slučaju nenajavljenih provjera na licu mjesta, Komisija olakšava organizaciju smještaja za stručnjake.

Članak 14.

Izvješća o evaluaciji

1. Izvješće o evaluaciji sastavlja se nakon svake evaluacije. Izvješće o evaluaciji temelji se na zaključcima provjera na licu mjesta i, prema potrebi, na analizi upitnika. U slučaju provjera na licu mjesta, izvješće o evaluaciji sastavlja tim na licu mjesta tijekom provjere.

Stručnjaci država članica i predstavnici Komisije preuzimaju punu odgovornost za sastavljanje izvješća o evaluaciji, kao i za njegov integritet i kvalitetu. U slučaju neslaganja tim na licu mjesta ili tim za upitnik, prema potrebi, nastoji postići kompromis.

2. U izvješću o evaluaciji prema potrebi se analiziraju kvalitativni, kvantitativni, operativni, administrativni i organizacijski aspekti te se navode svi nedostaci utvrđeni tijekom evaluacije.

3. Svakom zaključku iz izvješća o evaluaciji dodjeljuje se jedna od sljedećih ocjena:

- (a) udovoljava zahtjevima;
- (b) udovoljava zahtjevima, ali je nužno poboljšanje;
- (c) ne udovoljava zahtjevima.

4. Komisija evaluiranoj državi članici šalje nacrt izvješća o evaluaciji u roku od šest tjedana od provjere na licu mjesta ili primitka odgovora na upitnik, ovisno o slučaju. Evaluirana država članica podnosi svoje komentare na nacrt izvješća o evaluaciji u roku od dva tjedna od njegova primitka. Sastanak za izradu nacrtu održava se na zahtjev evaluirane države članice. Komentari evaluirane države članice mogu se uzeti u obzir u nacrtu izvješća o evaluaciji.

5. Komisija podnosi nacrt izvješća o evaluaciji i komentare na njega od evaluirane države članice ostalim državama članicama koje se pozivaju dati svoje primjedbe na odgovor na upitnik, nacrt izvješća o evaluaciji i komentare evaluirane države članice.

Komisija na temelju toga i nakon eventualnog unošenja relevantnih promjena u nacrt izvješća o evaluaciji, donosi, provedbenim aktom, izvješće o evaluaciji. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 21. stavka 2. Komisija izvješće o evaluaciji dostavlja Europskom parlamentu.

Članak 15.

Preporuke

1. Pri sastavljanju izvješća o evaluaciji i s obzirom na zaključke i ocjene iz tog izvješća o evaluaciji, stručnjaci država članica i predstavnici Komisije sastavljaju preporuke za korektivnu mjeru čiji je cilj uklanjanje svih nedostataka utvrđenih tijekom evaluacije i navode prioritete za njihovu provedbu i, prema potrebi, primjere dobrih praksi.

2. Komisija podnosi Vijeću prijedlog za donošenje preporuka iz stavka 1.

3. Vijeće donosi preporuke iz stavka 1. i dostavlja ih Europskom parlamentu i nacionalnim parlamentima.

Članak 16.

Praćenje i nadzor

1. U roku od tri mjeseca od donošenja preporuka iz članka 15., evaluirana država članica podnosi Komisiji i Vijeću akcijski plan za uklanjanje svih nedostataka utvrđenih u izvješću o evaluaciji. Ako se u preporukama zaključi da evaluirana država članica ozbiljno zanemaruje svoje obveze, ta država članica podnosi svoj akcijski plan u roku od mjesec dana od donošenja tih preporuka. Komisija takav akcijski plan dostavlja Europskom parlamentu.

2. Nakon savjetovanja s timom na licu mjesta ili timom za upitnik, prema potrebi, Komisija predstavlja Vijeću svoju procjenu adekvatnosti akcijskog plana u roku od mjesec dana nakon primitka akcijskog plana od evaluirane države članice. Ostale države članice pozvane su dati svoje primjedbe na akcijski plan.

3. Evaluirana država članica izvješćuje Komisiju o provedbi akcijskog plana u roku od šest mjeseci od donošenja preporuke i nakon toga nastavlja podnositi izvješća svaka tri mjeseca sve do potpune provedbe akcijskog plana.

4. Neovisno o roku od šest mjeseci za izvješćivanje o provedbi akcijskog plana iz stavka 3., ako se u preporukama zaključi da evaluirana država članica ozbiljno zanemaruje svoje obveze, ta država članica izvješćuje o provedbi svog akcijskog plana u roku od tri mjeseca od donošenja preporukâ.

5. Ovisno o ozbiljnosti utvrđenih nedostataka i o mjerama poduzetima za njihovo uklanjanje, Komisija može predvidjeti ponovne najavljene provjere na licu mjesta sa svrhom kontrole provedbe akcijskog plana. Komisija poziva najmanje četiri stručnjaka koji su sudjelovali u provjerama na licu mjesta da sudjeluju u ponovnoj provjeri. Komisija može pozvati promatrače da sudjeluju u ponovnoj provjeri. Komisija sastavlja program ponovne provjere. Evaluirana država članica obavješćuje se o programu najmanje mjesec dana prije predviđene provedbe ponovne provjere. Komisija također može zakazati ponovne nenajavljene provjere na licu mjesta.

6. Komisija redovito izvješćuje Europski parlament i Vijeće o provedbi akcijskih planova ili mjerama poboljšanja iz ovog članka.

7. Ako se provjerom na licu mjesta otkrije ozbiljan nedostatak, za koji se smatra da predstavlja ozbiljnu prijetnju javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti unutar prostora bez kontrola na unutarnjim granicama, Komisija o tome u najkraćem mogućem roku obavješćuje Europski parlament i Vijeće, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev Europskog parlamenta ili države članice.

8. Ako je utvrđeno da država članica udovoljava zahtjevima, ali preporuke sadržavaju naznake za moguća daljnja poboljšanja u skladu s člankom 14. stavkom 3. točkom (b), evaluirana država članica u roku od šest mjeseci od donošenja preporuka podnosi Komisiji svoju procjenu moguće provedbe takvih naznaka.

Članak 17.**Osjetljive informacije**

Članovi timova na licu mjesta i timova za upitnik sa svim informacijama koje dobiju tijekom izvršavanja svojih zadaća postupaju kao s povjerljivim informacijama. Izvješća o evaluaciji sastavljena nakon provjera na licu mjesta nose oznaku EU RESTRICTED/RESTREINT UE u skladu s važećim sigurnosnim pravilima. Proglašavanje informacija povjerljivima ne sprečava da se one stave na raspolaganje Europskom parlamentu. Slanje informacija i raspolaganje dokumentima poslanima Europskom parlamentu u skladu s ovom Uredbom u skladu je s pravilima o prosljeđivanju povjerljivih informacija i raspolaganju njima koja se primjenjuju između Europskog parlamenta i Komisije. Komisija nakon savjetovanja s dotičnom državom članicom odlučuje koji se dio izvješća o evaluaciji smije objaviti.

Članak 18.**Uvjeti za sudjelovanje Ujedinjene Kraljevine i Irske**

1. Stručnjaci Ujedinjene Kraljevine i Irske sudjeluju samo u evaluaciji onog dijela schengenske pravne stečevine u kojemu te države smiju sudjelovati.

2. Evaluacije, kako su opisane u članku 4. stavku 1., obuhvaćaju samo učinkovitu i djelotvornu primjenu, od strane Ujedinjene Kraljevine i Irske, dijela schengenske pravne stečevine u kojem su te države članice ovlaštene sudjelovati.

3. Ujedinjena Kraljevina i Irska sudjeluju samo u donošenju preporuka od strane Vijeća, kako je predviđeno u članku 15. stavku 3., u vezi dijela schengenske pravne stečevine u kojem su te države članice ovlaštene sudjelovati.

Članak 19.**Obavješćivanje nacionalnih parlamenata**

Komisija obavješćuje nacionalne parlamente o sadržaju i rezultatima evaluacije.

Članak 20.**Izvješćivanje Europskog parlamenta i Vijeća**

Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi sveobuhvatno godišnje izvješće o provedenim evaluacijama u skladu s ovom Uredbom. To se izvješće objavljuje i uključuje informacije o evaluacijama provedenima tijekom prethodne godine,

zaključcima donesenima na temelju svake evaluacije i stanju u svezi korektivnih mjera. Komisija to izvješće prosljeđuje nacionalnim parlamentima.

Članak 21.**Odborska procedura**

1. Komisiji pomaže odbor. Taj je odbor odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Kod upućivanja na ovaj stavak, primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011. Ako odbor ne da mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta te se primjenjuje članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 22.**Preispitivanje**

Komisija preispituje provedbu ove Uredbe i podnosi izvješće Vijeću u roku od 6 mjeseci od donošenja svih izvješća o evaluaciji u vezi s evaluacijama obuhvaćenim prvim višegodišnjim programom evaluacije iz članka 5. stavka 5. Takvo preispitivanje obuhvaća sve elemente ove Uredbe uključujući djelovanje postupaka za donošenje akata u okviru mehanizma evaluacije. Komisija dostavlja to izvješće Europskom parlamentu.

Članak 23.**Prijelazne odredbe i stavljanje izvan snage**

Ne dovodeći u pitanje drugi i treći stavak ovog članka, Odluka od 16. rujna 1998. stavlja se izvan snage s učinkom od 26. studenoga 2013.

Dio I. Odluke iz prvog stavka nastavlja se primjenjivati do 1. siječnja 2016. u pogledu postupaka ocjenjivanja država članica koji su već započeli 26. studenoga 2013.

Dio II. Odluke iz prvog stavka nastavlja se primjenjivati do 27. studenoga 2014. u pogledu postupaka ocjenjivanja država članica koji su već započeli 26. studenoga 2013.

Članak 24.**Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s ugovorima.

Sastavljeno u Luxembourg 7. listopada 2013.

Za Vijeće
Predsjednik
J. BERNATONIS

Izjava Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije

Europski parlament, Vijeće i Komisija pozdravljaju donošenje Uredbe o izmjeni Zakonika o schengenskim granicama s ciljem određivanja zajedničkih pravila o privremenom ponovnom uvođenju granične kontrole na unutarnjim granicama u iznimnim okolnostima i Uredbe o uspostavi mehanizma za ocjenjivanje i nadzor radi provjere primjene schengenske pravne stečevine. Vjeruju da su ti novi mehanizmi primjeren odgovor na poziv Europskog vijeća koje se u svojim zaključcima od 24. lipnja zauzelo za jačanje suradnje i uzajamnog povjerenja između država članica na schengenskom području te za učinkovit i pouzdan sustav nadzora i ocjenjivanja koji osigurava provedbu zajedničkih pravila i jačanje, prilagodbu i proširenje kriterija na temelju pravne stečevine EU-a, podsjećajući da se europskim vanjskim granicama mora upravljati učinkovito i dosljedno, na temelju zajedničke odgovornosti, solidarnosti i veće praktične suradnje.

Izjavljuju da će ta izmjena Zakonika o schengenskim granicama ojačati koordinaciju i suradnju na razini Unije utvrđivanjem kriterija za bilo kakvo ponovno uvođenje graničnih kontrola od strane država članica, kao i mehanizma na razini EU-a za odgovor na doista kritične situacije u kojima je ugroženo cjelokupno funkcioniranje područja bez unutarnjih graničnih kontrola.

Naglašavaju da je taj novi sustav ocjenjivanja mehanizam na razini EU-a koji će obuhvatiti sve aspekte schengenske pravne stečevine i uključiti stručnjake iz država članica, Komisije i mjerodavnih agencija EU-a.

Svjesni su toga da će se o svakom budućem prijedlogu Komisije za izmjenu ovog sustava ocjenjivanja savjetovati s Europskim parlamentom kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri uzelo u obzir njegovo mišljenje prije usvajanja konačnog teksta.
